

cutting through complexity™

A Liget Budapest projekt mint kulturális és turisztikai beruházás hatása a nemzetgazdaságra

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

VÁROSLIGET ZRT.

2014. június 20.

A KPMG Tanácsadó Kft. (a továbbiakban „KPMG”) ezen jelentése a 2014. április 30-i keltezésű, a Városliget Zrt.-vel (a továbbiakban „Megbízó”) kötött vállalkozási szerződésben (a továbbiakban „Vállalkozási Szerződés”) rögzített feltételek szerint készült. Ezen jelentés tárgya a Liget Budapest projekt, mint kulturális és turisztikai beruházás gazdasági hatásainak elemzése a Vállalkozási Szerződés II. pontban meghatározottak szerint. A KPMG felelőssége a jelentés által érintett pénzügyi, számviteli, jogi, műszaki, technikai és egyéb kérdésekre nem terjed ki.

A rendelkezésünkre bocsátott adatokat és információkat csak a megbízás jellegének megfelelően vizsgáltuk. Bár a megbízás során törekedtünk a kapott információk valódiságának megállapítására, nem folytattunk külön vizsgálatot a kapott anyagok jogcímére, teljeskörűségére, pontosságára vagy tartalmuk helyállóságára vonatkozóan. Ezért az elvégzett munka semmilyen tekintetben nem jelenti a kapott anyagok auditálását, sem pedig bármilyen más formában történő ellenőrzését vagy verifikálását. Az elvégzett munka nem meríti ki a könyvvizsgálat fogalmát, ezért a KPMG a jelen munka során a rendelkezésére bocsátott adatok pontosságáért és teljeskörűségéért felelősséget nem vállal.

Jelentéstervezetünk lezárásának időpontja 2014. május 30-a volt. Véleményünket az eddig átadott, illetve összegyűjtött információkra alapoztuk. Az ezen időpont után bekövetkezett változásokra vizsgálatunk nem terjed ki.

Legjobb tudomásunk szerint minden adat, amelyet jelentésünkben közzéteszünk helytálló és pontos. Bár ezeket megbízható forrásokból gyűjtöttük, nem vállalunk sem garanciát, sem felelősséget olyan adat, vélemény vagy becslés pontosságáért, amelyet mások adtak át részünkre és elemzésünk elkészítésénél felhasználtunk.

A jelentésünkben közzétett eredmények a rendelkezésünkre bocsátott információkon és a vázolt feltételezéseken alapulnak és kizárólag a Vállalkozási Szerződésben meghatározott felhasználási célra/célokra érvényesek.

cutting through complexity™

Vezetői összefoglaló

Bevezetés

Magyarország Kormánya több ízben kifejezte szándékát a Múzeumi Negyed megvalósítására vonatkozóan, amelyről határozataiban döntéseket hozott. E döntések alapján került kidolgozásra a Liget Budapest Fejlesztési Program, amely a Városliget átfogó fejlesztését tűzte ki célul.

A fejlesztés központi eleme a Múzeumi Negyed létrehozása, ahol az új közgyűjteményi épületegyüttes megfelelő körülményeket biztosít majd a múzeumok által őrzött, illetve kiállított kulturális örökségi értékek bemutatására.

A tanulmány háttere

A Városliget Zrt., mint megbízó „**A Liget Budapest projekt, mint kulturális és turisztikai beruházás hatása a nemzetgazdaságra**” című tanulmány elkészítése tárgyban közbeszerzési eljárást indított 2014. március 11-én.

A KPMG Tanácsadó Kft. (továbbiakban KPMG) 2014. március 26-án nyújtotta be ajánlatát, majd a szerződéskötésre 2014. április 30-án került sor.

A tanulmány célja

Az olyan jelentős kulturális és turisztikai létesítmények, mint a múzeumok, állatkertek, fürdők, konferenciaközpontok és stadionok meghatározó szerepet játszanak a nagyvárosok, régiók, illetve országok gazdaságában, üzleti életében. Ezek a létesítmények gyakran a helyi gazdasági fejlődés hajtóerejét jelentik, hozzájárulnak a kereskedelem növekedéséhez, a szolgáltatások bővüléséhez és nem utolsósorban jelentős munkahelyteremtő képességgel rendelkeznek.

A gazdasági hatástanulmányok és a hozzájuk tartozó költség-haszon elemzések gyakorta segítenek az állami szervezeteknek vagy a magánszféra szereplőinek abban, hogy megítéljék egy gazdasági tevékenység vagy jelentősebb beruházás fontosságát az érintettek, illetve a tágabb értelemben vett közösség számára.

A pályázati kiírás alapján, értelmezésünk szerint, szükségessé vált a Városligetbe tervezett Új Nemzeti Közgyűjteményi Épületegyüttes és a Városliget megújítási programjának, összefoglaló nevén a Liget Budapest projekt gazdasági hatásvizsgálata és költség-haszon elemzése.

A megbízás céljai és elvárt eredményei:

1. A jelenlegi helyzet felmérése, a fejlesztési elképzelések bemutatása, egységes stratégiába foglalása;
2. A projekt látogató- és bevételszerző képességének elemzése; valamint
3. A projekt nemzetgazdaságra gyakorolt hatásainak átfogó elemzése.

A Liget Budapest projekt fejlesztési koncepciója az alábbi főbb elemekből áll:

- Önálló épületek felépítése a Néprajzi Múzeum, a FotóMúzeum Budapest, a Magyar Építészeti Múzeum, a Magyar Zene Háza számára, valamint közös épületkomplexum felépítése, amely otthont ad az Új Nemzeti Galériának és a Ludwig Múzeumnak.
- A Szépművészeti Múzeum Román Csarnokának teljes rekonstrukciója.
- A korábbi Vidám Park területén a Fővárosi Állat- és Növénykert bővítése a Pannon Projekt keretében, valamint a Fővárosi Nagycirkusz rekonstrukciója.
- A Magyar Műszaki- és Közlekedési Múzeum műemléki jellegű teljes rekonstrukciója és térszint alatti bővítése.
- A környezet- és szolgáltatás fejlesztési alprogram keretében megújulnak a játszóterek, sportpályák és az aktív kikapcsolódás terei.
- A Városliget zöldfelületének teljes körű megújítása és közlekedési rendszerének átfogó rekonstrukciója.

Összességében a fejlesztés célja a meglévő, a kibővülő, illetve az újonnan létesülő intézmények révén egy európai rangú családi élménypark létrehozása.

A projekt keretében az alábbi elemek is szerepelnek, azonban ezeket jelen hatásvizsgálat során nem vettük figyelembe, hiszen nem a Városligetben fejtik ki hatásukat.

- Az Országos Múzeumi Restaurálási és Raktározási Központ felépítése a jelenlegi tervezési terület keretein kívül a volt Szabolcs utcai kórház területén, mely az újonnan ideköltöző múzeumokat fogja majd kiszolgálni.
- A komáromi Csillagerőd helyreállítása a jelenlegi tervezési területen kívül Csillagerőd Művészeti, Történeti es Hadkultúra Központ funkciójára, a Szépművészeti Múzeum gipsz másolatkollekciónak bemutatása céljából.

A Városliget területét jelenleg részben nagy, átmenő forgalmat bonyolító utak, illetve kisebb forgalmú, inkább helyi jelentőségű utak határolják. A Liget belsejét keresztező utak elsősorban a gyalogos- és kerékpáros forgalmat, valamint a tömegközlekedést szolgálják ki.

A projekt keretében célkitűzés a Városliget forgalmának és közlekedésének teljes felülvizsgálata. Elsősorban a Ligetet kettévágó Kós Károly sétány, valamint a Hősök terét a környező épületektől elválasztó többsávos utak forgalomcsökkentése, forgalom előli elzárásának lehetősége.

■ További fejlesztési tervek:

- Közel 2 500 parkoló hely kialakítása mélygarázsokban és egy parkolóházban a látogatók és a környékbeli lakosság számára;
- A Városliget belső tömegközlekedését elektromos buszhálózat biztosítaná;
- A tervek része egy új kiszőlalatti-megálló létesítése;
- A BuBi közösségi kerékpár- hálózat számos állomását a Városliget környékén alakítják ki, az aszfaltozott közlekedési útvonalak számát pedig újragondolják, ezzel is elősegítve a zöldfelület növekedését;
- A középtávú tervek szerint a Liget teljes területe a 2016 után bevezetendő behajtási díjas övezetbe esik majd, melynek határvonalát a Hermina út képezné.

A turizmus piaci helyzetképe - Európai trendek

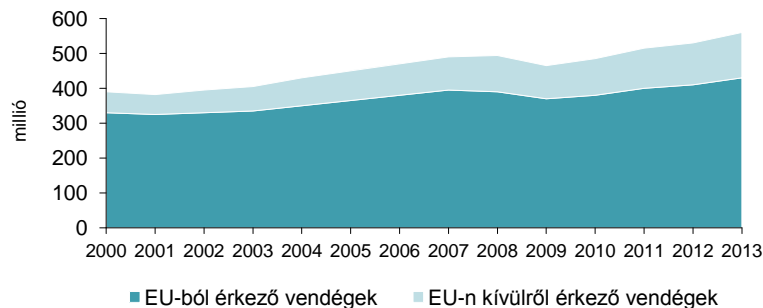
A jövőbeni kereslet előrejelzéséhez elengedhetetlen megvizsgálni a jelenlegi turisztikai trendeket. A World Travel & Tourism Council (WTTTC) 2014-es jelentése szerint az Európai Unió összes GDP-jének 9%-át (hozzávetőlegesen 1 500 milliárd dollár) adta a turisztikai szektor.

A Turisztikai Világszervezet (World Tourism Organisation, UNWTO) adatai szerint 2013-ban az Európába érkező és legalább egy éjszakát eltöltő vendégek száma 5,4%-os növekedést mutatott 2012-hez képest, ami összesen 563 millió látogatót jelent.

Az ETC szakértőinek előrejelzése szerint az európai turizmus biztató jövő előtt áll, s a turistaérkezések további növekedését várják (3-4%) 2014 végéig.

A kulturális turizmus hozzávetőlegesen 40%-át teszi ki Európa turizmusának, a 2008-as gazdasági válság kevésbé érintette a kulturális szektort, mint az egyéb turisztikai szektorokat;

Európába érkező vendégek számának alakulása, 2000-2013

Forrás: UNWTO, 2013

Múzeumok, mint a gazdaság kreatív mozgatórugói

Az európai múzeumok látogatószám szerinti rangsorában az első 20 intézmény látogatottsága összesen meghaladta a 71,5 milliót 2012-ben.

Az AECOM tanulmánya szerint fontos kapcsolat figyelhető meg egy város gazdasági teljesítménye és kulturális felkészültsége között:

- A mai múzeumok az antikvitás kiállítóiból egyre inkább látogatóorientált, interaktív kiállítás gyűjteményekké válnak;
- A múzeumok ereje nem csak gyűjteményekben és múkincsekben rejlik, társadalmi szerepük többrétű;
- Az oktatás forrásaiként növelik a helyi közösségek értékét;
- A gazdaság lokális motorjaiként a fejlődés kulturális katalizátorai;
- Környezetüket a kulturális tőke biztosításával keltik életre;
- Hatásukkal a nekik helyet adó városok vonzereje növekszik, akár hazai akár nemzetközi szinten, ezzel az ország vonzerejének növekedéséhez is hozzájárulva;
- Támogatják a kreatív iparágakat, vonzzák a képzett munkaerőt, bevételi- és adóforrások;
- Egy kulturálisan jól ellátott város a tanulmány szerint sikerrel szerepelhet a turisztikai piacon;
- Egy világvárosnak tehát alapvető kínálatához lehetőség szerint hozzá kell hogy tartozzon a világszínvonalú múzeumok kínálata is;
- Kína például 1 000 múzeum alapítását tervezi a következő 10 évben, s ezzel kitűzött célja 2020-ra elérni az 1 milliárd látogatószámot.

A turizmus piaci helyzetképe

2012-ben a Turisztikai Világszövetség az országba érkezett külföldi turisták száma alapján Magyarországot a világ 24. leglátogatottabb célpontként tartotta számon, míg Európán belül a 15. helyet foglalta el. Ehhez nagyban hozzájárult, hogy az utóbbi évek során a kulturális programok fejlesztése mellett nőtt a magas színvonalú szálláshelyek száma, fejlődött az infrastruktúra, és a turisztikai termékek portfóliója sokszínűbbé vált.

A turizmus fontos szerepet játszik a magyar gazdaságban: a WTTC adatai szerint 2013-ban a turizmus az éves GDP 4,1%-át tette ki – a multiplikátor hatást is figyelembe véve pedig ez az érték 11% körülire becsülhető.

2013-ban a magyarországi kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált külföldi vendégek száma 5,5%-kal (összesen 4,4 millió), a vendégéjszakák száma 4,5%-kal növekedett (10,9 millió) az előző évhez képest.

A magyar turizmus számára a legfőbb piacot a német utazók jelentették (a külföldi vendégéjszakák 17%-a), melyet Ausztria (6,4%), Oroszország (6,3%), az Egyesült Királyság (5,7%), Olaszország (5,3%) követett a sorban. 2013-ban a Magyarországra érkező turisták átlagosan 2,4 éjszakát töltöttek kereskedelmi szálláshelyeken.

A külföldi vendégéjszakák tekintetében folyamatosan Budapest vezet a leglátogatottabb magyarországi városok rangsorát, 2013-ban 6,9 millió vendégéjszakával.

A hazánkba látogató külföldi turisták motivációját elsősorban rokon- és barátlátogatás, üdülés- szórakozás, valamint városlátogatás jellemzi, de sokan érkeznek egészségutizmus céljából is.

Múzeumok és szabadidő eltöltés

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása óta egyre inkább teret nyert az a felismerés, hogy a kulturális kiadások jó befektetésnek tekinthetők - áll a KSH elemzésében.

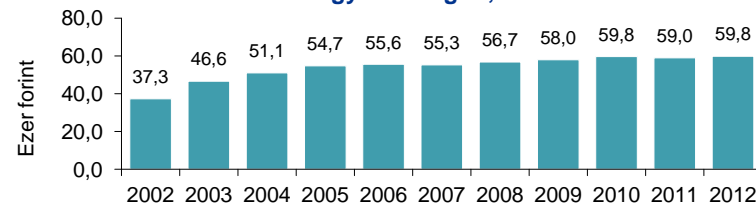
A hazánkban működő muzeális intézmények száma 2012-ben 672 volt, melyből több mint száz múzeum, galéria és kiállító terem Budapesten található. A muzeális intézményekben rendezett kiállítások száma évről évre gyarapszik, ez 2012-ben elérte a 4 078 kiállítási számot.

Országos szinten évek óta évente mintegy 10 millió látogatót regisztrálnak a múzeumokban, de számuk 2006 óta lassú csökkenést mutat. A múzeumlátogatások erősen koncentrálnak néhány idegenforgalmi szempontból is jelentős településre és néhány múzeumra. 2012-ben a budapesti múzeumokra jutott a látogatások 40%-a.

Az Európai Bizottság Magyarországi képviselője által közzétett adatok szerint a magyarok 28%-a legalább egyszer ellátogatott egy múzeumba, kiállításra 2013-ban. A legtöbben a könyv olvasást és a kulturális TV és rádió műsorokat említették mint kultúra fogyasztási szokást az elmúlt évben.

A KSH adatai szerint 2012-ben a magyarországi háztartások egy főre jutó kiadásainak mértéke 815 ezer forint volt, ebből a kultúrára és szórakozásra szánt összeg meghaladta az 59,8 ezer forintot.

Egy főre jutó kultúrára és szórakozásra fordított kiadások alakulása Magyarországon, 2002-2012

Forrás: KSH

A fejlesztési gyakorlat szélesebb körű áttekintéséhez és megértéséhez nemzetközi esettanulmányokat vettünk alapul. Megvizsgáltuk, hogyan működtek a hasonló kulturális beruházások, hogyan jöttek létre összetett, komplex szolgáltatások. Három esettanulmányt vettünk alapul:

- MuseumsQuartier, Bécs, Ausztria
- Kulturforum Berlin, Németország
- Millennium Park Chicago, Illinois, Amerikai Egyesült Államok

Az esettanulmányokból levonható következtetések

Az alábbi kulcstényezőket figyeltük meg az esettanulmányok példája alapján, amelyek három szakasz (beruházás, finanszírozás, működtetés) köré csoportosíthatók.

Beruházás

Vonzáskörzet: a fejlesztés megközelíthetősége és földrajzi fekvése az üzemeltetés sikerességének kulcsfontosságú tényezője. A múzeumi negyedek alapvetően a helyi lakosságra és a belföldi turizmusra támaszkodnak, a látogatók a létesítménytől számított 150-200 km sugarú körből kerülnek ki.

Megközelíthetőség: tekintettel arra, hogy a látogatók túlnyomórészt közösségi közlekedési eszközökön (busz, metró, villamos, stb.) vagy gépkocsival érkeznek, a sikeres működés lényeges feltétele, hogy az intézményeket gyorsan lehessen megközelíteni és megfelelő számú parkolási lehetőség álljon rendelkezésre.

Funkció mix: a létesítmények elrendezésének, a külső- és belsőépítészeti megoldásoknak és a sokoldalú attrakciók dinamikus bemutatásának a közérdeklődés felkeltése és a további kereslet megteremtése érdekében a legmodernebb technológiával, interaktív eszközökkel kell működnie.

Ikonikus érték: a chicagói Millennium Park vizsgálata során megtudtuk, hogy egy múzeumi negyed sikeressége és a lakossági általi történő elfogadottsága nagyban függ a kivitelezés építészeti értékétől, mivel az ikonikus jelleg időálló vonzerővel bír.

Rugalmas kialakítás: a múzeumi negyedben megrendezett kiállítások és rendezvények hatékony lebonyolítása szempontjából fontos, hogy a létesítmények terei könnyen, gyorsan és rugalmasan átalakíthatóak legyenek a felmerülő igények szerint.

Marketing: Az üzemeltetés sikerének további fontos összetevője a proaktív marketing. Az üzemeltetők az árbevétel viszonylag jelentős hányadát (10-15%) fordítják marketing tevékenységekre.

Finanszírozás

Egy ilyen komplexum, intézmény-együttes kialakításához és elindításához jelentős beruházásra van szükség, ezért a finanszírozási konstrukció több lábon áll.

Állami hozzájárulás: A vizsgált múzeumi negyedek esetében az attrakciók kialakításához jelentős összegekkel járult hozzá az állam, amely így (munkahelyteremtéssel, turisztikai termékfejlesztéssel, imázs erősítéssel) kívánta a helyi gazdaság növekedését ösztönözni.

Önkormányzati hozzájárulás: az európai modell szerint jellemzően a múzeumnak otthont adó város önkormányzata is hozzájárul a beruházás beindításához a helyi gazdasági növekedés érdekében.

Helyi nagyvállalatok hozzájárulása: az állami hozzájárulások mellett fontos megemlíteni, hogy pl. a Millennium Park esetében helyi nagyvállalatok is jelentősen hozzájárultak az építési költségek finanszírozásához és folyamatosan támogatják az egyes intézmények működését.

Működtetés

Komplex szolgáltatás: múzeumi negyed attrakciói legyenek sokoldalúan szórakoztatóak a látogatók számára. Az esettanulmányban szereplő intézmények vezetőivel készített interjúk alapján megtudtuk, hogy az interaktív elemek elhelyezésével és a gyermekek számára kialakított komponensekkel növelhető legjobban a tartózkodási idő és a látogatás gyakorisága.

Megújulás: a múzeumi negyed piaci vonzerejének, valamint az új és visszatérő látogatók számának növekedése érdekében folyamatos megújulásra van szükség. Ez időszakos kiállítások, rendezvények, változatos programok szervezésével érhető el.

Helyi művészekkel való együttműködés: példaértékű ebből a szempontból az MQ, ahol az ott élő és alkotó művészek munkássága szorosan összefonódik az intézményekben található gyűjtemények frissülésével. Folyamatos jelenlétük vonzóvá és élettélivé teszi a helyszínt.

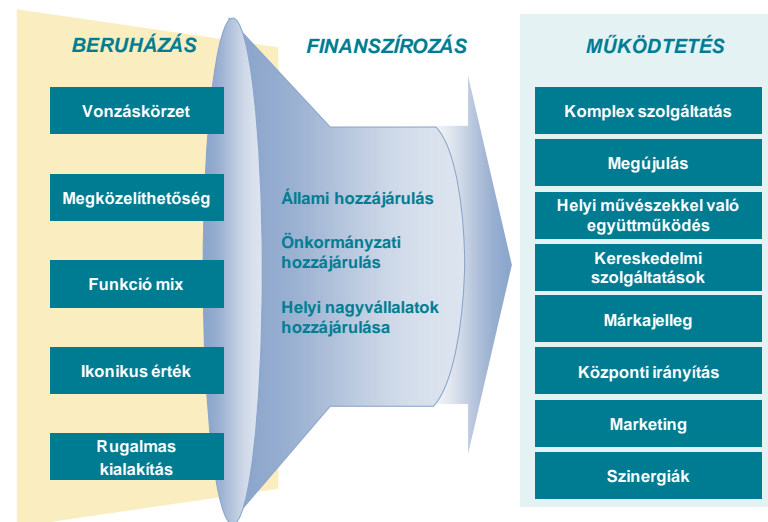
Árusítóhelyek és kereskedelmi szolgáltatások a helyszínen: a múzeumi negyedek sikeres működéséhez mindenképpen szükséges többletbevételek a létesítményekben és a kapcsolódó parkokban kínált különféle szolgáltatásokból (pl. vendéglátásból, ajándéktárgyakból, szálláshely-szolgáltatásból) származhatnak.

Márkajelleg: a kulturális és szabadidős attrakció márkajellegének kidomborítása fontos marketing eszközként járul hozzá a negyed piaci megismertetéséhez. A név könnyen megjegyezhető kell legyen, és cél, hogy tükrözze a negyed központi témáját.

A központosított irányítás módszere: egy nagyméretű, több létesítményből álló múzeum negyed közös ügyeinek menedzseléséhez központosított formában van szükség szakértelemre és nemzetközi vezetői képességekre.

Szinergiák: az intézmények összefogásával keletkező szinergiák a következő csoportokba sorolhatók:

- **Működési:** elsősorban méretgazdaságossági szempontok érvényesülésének köszönhetően, másrészt a közös rendezvények szervezése adta lehetőségek révén.
- **Marketing:** a legfőbb marketing szinergiát a a cross-selling lehetősége teremti meg. Jó példa erre az MQ esetében a jegyárúsító ügynökségekkel kötött számos partneri egyezmény.
- **Pénzügyi:** a pénzügyi szinergiák elhanyagolhatóak, mivel a finanszírozás nem verseny alapú, egyedül a központosított kézpénzgazdálkodás és a támogatók megszerzéséért és megtartásáért való összefogás rejt lehetőségeket.
- **Menedzsment:** a szinergia a különböző múzeumok operatív vezetőinek összegzett tudásából származik

A következőkben a Városliget újonnan épült és megújult intézményeinek várható keresletét mutatjuk be.

Intézménylátogatók várható összetétele

A Liget Budapest fejlesztés hatására az intézményi látogatások száma a számítások szerint meghaladhatja az évi 5,9 millió főt az első teljes működési évtől, 2019-től.

Az előrevetített szegmentáció alapján várhatóan az intézményi látogatások egyharmada budapesti lakostól származik majd, további 42% érkezik majd Budapest 3 órás vonzáskörzetéből.

Összességében a külföldről érkező látogatók száma meghaladhatja az 1 millió főt és az általuk generált intézményi látogatások száma az 1,8 milliót.

Becslések szerint a működés első évében az intézményi látogatások közel 70%-a érkezik majd Magyarországról, míg több mint 30% külföldi lesz.

A kereskedelmi szálláshelyek forgalmára gyakorolt hatás

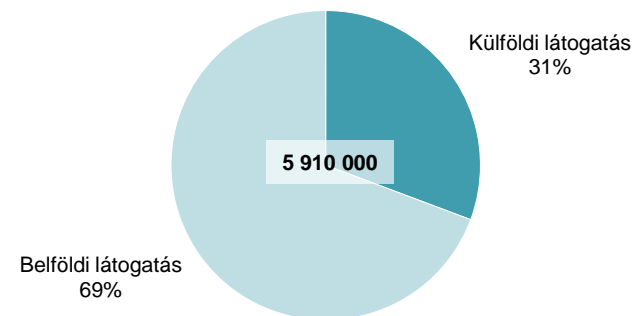
2019-től a Liget Budapest projekthez köthetően 1 - 1,5 millióra becsülhető a külföldiek által a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák száma. Ezen éjszakák a Budapestre érkező turisták megnövekedett tartózkodási idejéből származhat, illetve azon utazók adhatják, akik elsődleges utazási motivációja a megújult Városliget intézményeinek meglátogatása.

Emellett várható, hogy a nagyobb távolságból érkező belföldi utazók egy része is igénybe fog venni szálláshely szolgáltatást Budapesten, illetve annak vonzáskörzetében.

Fő szegmens	Al-szegmens	Liget látogatók száma	Intézmény látogatás száma / év
A Városliget vonzás-körzetének lakosai	Budapest lakossága	435 000	1 960 000
	Budapesten kívül, 1 óra távolságra lakók	442 000	1 325 000
	1 és 2 óra távolságra lakó főként belföldi lakosok	280 000	560 000
	2 és 3 óra távolságra lakó belföldi és külföldi lakosok	277 500	555 000
Nagyobb távolságból érkező külföldi turisták	Turisztikai céllal Budapestre érkező külföldi látogatók	600 000	900 000
	Liget Budapest miatt érkező külföldi látogató	305 000	610 000
Intézményi látogatások száma összesen			5 910 000
<i>Ebből belföldi</i>		<i>1 284 500</i>	<i>4 100 000</i>
<i>Ebből külföldi</i>		<i>1 060 000</i>	<i>1 810 000</i>

Forrás: KPMG irányadó modell

Intézményi látogatások megoszlása, külföld és belföld, 2019

Forrás: KPMG irányadó modell

Kereslet megoszlása

Kutatásunk során adatszolgáltatás céljából megkerestük a Városligetben jelenleg működő intézmények mellett a Budapest más helyszínén található, de a Liget Budapest projekt keretén belül a Városligetbe költöző múzeumok vezetőit, hogy meghatározásra kerülhessen a Városliget hazai turizmusban játszott jelenlegi és jövőbeni szerepe és súlya.

Az intézmények adatai alapján megállapítható, hogy a jelenleg a Ligetben működő attrakciók 2013-ban 3,5 millió látogatót vonzottak. Amennyiben figyelembe vesszük a Ligetbe költöző további három intézmény látogatói statisztikáit, 2013-ban a teljes látogatás szám elérte a 4 millió főt.

Az összes látogatás havi bontása alapján elmondható, hogy az év során alapvetően kiegyensúlyozott a Ligetbe egyes attrakcióiba érkezők száma, a létesítmények jelenlegi összetétele kedvezően hat a szezonális alakulására.

Figyelembe véve a keresleti szegmensek alakulását a Liget Budapest projekt kapcsán, az első teljes üzemeltetési évben (2019) az intézményekben regisztrált összes látogatás szám meghaladhatja az 5,9 millió látogatást. Ezen látogatás szám eléréséhez feltétlenül szükséges, hogy a beruházás időszakában folyamatos legyen a Liget Budapest projekt kommunikációja és marketingje Magyarországon és nemzetközi viszonylatban egyaránt.

A forgalom várhatóan a negyedik évben stabilizálódik, amelyet követően a látogatások száma 6,2 milliós szint közelében várható.

A kibővült Fővárosi Állat- és Növénykert, a Széchenyi Fürdő és a megújult Szépművészeti Múzeum fogja várhatóan az összes látogatás közel 60%-át regisztrálni.

A mellékelt tábla mutatja, hogy a Városliget egyes intézményében milyen látogatás szám várható és ezek milyen arányt képviselnek az összes becsült látogatás számból.

Intézményi látogatások száma (2013-as tényadat, 2019-es előrejelzés)

A Városliget intézményei	Éves látogatások száma		Megoszlás
	2013	2019	
Fővárosi Állat- és Növénykert	992 000	1 450 000	24,5%
Széchenyi Fürdő	1 257 000	1 400 000	23,7%
Szépművészeti Múzeum	537 000	650 000	11,0%
Új Nemzeti Galéria	348 000	450 000	7,6%
Fővárosi Nagycirkusz	300 000*	360 000	6,1%
Néprajzi Múzeum	62 000	230 000	3,9%
Múcsarnok	100 000*	140 000	2,4%
Magyar Fotográfiai Múzeum	-	200 000	3,4%
Magyar Zene Háza	-	170 000	2,9%
Közlekedési Múzeum	137 000	210 000	3,6%
Műjégpálya	134 000	160 000	2,7%
Ludwig Múzeum	45 000	130 000	2,2%
Mezőgazdasági Múzeum	95 000	210 000	3,6%
Magyar Építészeti Múzeum	-	100 000	1,7%
Olof Palme Ház	-	50 000	0,8%
Összes látogatás száma	4 007 000	5 910 000	100,0%

Forrás: Intézményi tényadatok (2013), KPMG irányadó modell, Megjegyzés: * Becsült adat

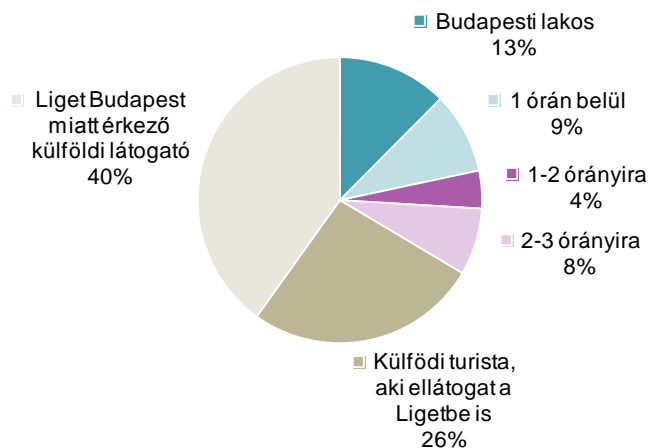
A projekthez köthető teljes költség mértéke

A megvalósuló Liget Budapest projekthez köthető teljes költségek mértéke megközelíti az évi 50 milliárd forintot.

A becsült teljes költség jelentős részét a nagyobb távolságból érkező külföldi turisták közvetett budapesti költségei adják, hiszen az ő esetükben a szálláshely szolgáltatást és az utazási költségeket egy részét is a fejlesztésekhez lehet kötni.

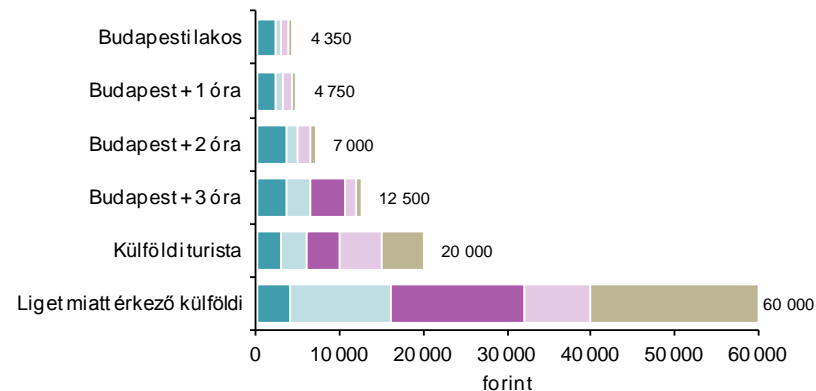
A Városliget vonzáskörzetének lakosai a teljes költség több, mint egyharmadát tudhatják magukénak, ami a viszonylag alacsony költség ellenére a látogatószám nagyságának köszönhető.

A teljes költség megoszlása intézményi látogatói szegmensenként

Forrás: KPMG irányadó modell

A költségek becsült összetétele

Forrás: KPMG irányadó modell

A fejlesztés hatásai

Az üzemeltetésre vonatkozó gazdasági hatások elemzésekor a látogatók teljes költségét figyelembe kell vennünk, azokat is, melyeket más szolgáltatásokért fizetnek ki a múzeum, rendezvények költségén/szolgáltatásain felül.

Általánosan tekintve az intézmények létrehozásával kapcsolatos hatások mérésére az alábbi területeket vesszük figyelembe:

Közvetlen hatások (pl. megnövekedett költség a szálláshely-szolgáltatás, közlekedés, vendéglátás, szórakoztatás és kiskereskedelem esetében).

Közvetett, tovagyrúzó hatások (pl. közlekedésszükséglet-karbantartó cégek, vendéglátó egységek beszállítói, stb)

Adóbevételek: a tervezett létesítmények építéséből, bővítéséből, felújításából és működtetéséből fakadó gazdasági tevékenységek adóvonzata;

Munkahelyteremtés; a létesítmények építése, bővítése, felújítása és működtetése során felmerült munkaerőigény;

Egyéb, nem-számszerűsíthető vonatkozások, pl.: kis- és középvállalkozások fejlődése; a város és az ország imázsának pozitív változása; tudás és technológiatranszfer; interkulturális megismerés és hatások; a hazai turizmus, az attrakciók és a hazai termékek promóciója.

Építési fázis

A Liget Budapest projekt átadása előtt a jelentős kivitelezési tevékenységhez kapcsolódóan a fejlesztés, valamint a fejlesztéssel kapcsolatos infrastrukturális beruházások erőteljes gazdasági hatásokat eredményeznek.

A Liget Budapest projekt kivitelezése gazdasági hatásainak becslésekor a Városliget Zrt. által rendelkezésünkre bocsátott egyszerűsített beruházási költségbecslést vettünk figyelembe, melynek teljes ráfordításigénye nettó 141,3 milliárd forint.

Az építési fázis eredmények összefoglalása

A három és fél évig zajló beruházás hazai közvetlen kiadása közel 116,3 milliárd forint. A belföldi beruházás jelentős multiplifikációs hatással bír, 1 Ft összes kiadás összesen 1,51 Ft-os teljes kibocsátást generál. Így a nettó 141,3 milliárd forintos beruházás összességében 213,6 milliárd forintos összes hazai termelésű keresletet generál.

A GDP-t növelő hatás jelentős, a hazai 116,3 milliárdos közvetlen hazai kiadás 61,6 milliárd forinttal emeli közvetlenül a GDP értékét.

A három és fél éves beruházás jelentős adóbevételeket generál. Elsősorban a béradók (az építkezés fázisa meglehetősen munkaerő igényes) és a fogyasztási adók jelentősek, az összes adó- és járulékbévételel megközelíti a 36,7 milliárd forintot.

A foglalkoztatott létszámegegyenértékes 11,7 ezer fő, azaz 11,7 ezer foglalkoztatottnak megfelelő teljes három és fél éves munkaórát fordítanak a keletkezett kereslet kielégítésére.

Számszerűsített makrogazdasági hatások, változatlan 2014-es árakon	millió forint
Teljes beruházás	141 270
Import kiadás	25 005
Közvetlen hazai kiadás	116 265
Keletkezett teljes bruttó kibocsátás	213 628
Hozzájárulás a bruttó hazai termékhez	61 575
Foglalkoztatott egyenértékes (FTE, fő)	11 717
Adók	
SZJA és egyéb bérjárulékok	7 507
Áfa	2 463
Társasági nyereségadó és IPA	21 256
Jövedéki adó	4 573
Ágazati adók	884
Összes adó- és járulékbévételel	36 683

Forrás: KPMG irányadó modell

Működési fázis

A továbbiakban az erre a célra elkészített modell számításai alapján a Liget Budapest projekt megvalósulását követő első teljes működési év (2019) és a stabilizációs évben várható gazdasági hatásokat mutatjuk be részletesebben.

Az eredmények összefoglalása

A Városliget működése során a Liget Budapest projekt hatását figyelembe véve az alábbi gazdasági hatások várhatóak 2019-ben, illetve a teljes működés 4. évében:

- 2019-ben várhatóan 49,1 milliárd forint éves közvetlen turisztikai keresletet generál, míg az a halmozott generált összes kibocsátás elérheti a 91,2 milliárd forintot. Ez az érték 2022-re elérheti a 96,5 milliárd forintot.
- A 2014-es árszínvonalon számolt GDP hozzájárulás 2022-től meghaladja a 32 milliárd forintot.
- A működésből származó adóbevétel a negyedik évtől várhatóan megközelíti az évi 21,5 milliárd forintot. Ennek nagy része a foglalkoztatási hatásokból, a bérekhez kapcsolódó adókból és járulékokból ered (65%), de jelentős a közvetlen (pl. nyereségadó) és közvetett adók (pl. jövedéki adók és ÁFA) mértéke is.
- A Városliget intézményeinek működése által generált kereslet több mint 10 ezer új munkahelyet teremt. Ez nem csak a Városliget intézményeiben történő foglalkoztatást, hanem a nemzetgazdaság más szektoraiban létrejövő új foglalkoztatási igényt is jelenti.

Számszerűsített makrogazdasági hatások (millió forint), változatlan 2014-es áron	Első teljes üzemeltetési év (2019)	Stabilizációs évben (2022)
Összes költség	49 130	51 978
Import	3 685	3 898
Hazai forrású költség	45 445	48 080
Keletkezett teljes bruttó kibocsátás	91 210	96 498
Hozzájárulás a bruttó hazai termékhez	30 452	32 217
Foglalkoztatott egyenértékes (FTE, fő)	10 833	11 461
Adók		
SZJA és egyéb bérjárulékok	3 713	3 928
Áfa	1 218	1 289
Társasági nyereségadó és IPA	13 109	13 869
Jövedéki adó	1 832	1 938
Ágazati adók	367	388
Összes adó- és járulékbévételek	20 239	21 412

Forrás: KPMG irányadó modell

A befektetés és az adóbevételek összehasonlítása

Az előbbiekben rámutatunk arra, hogy a tervezett Liget Budapest projekt megépítése és működtetése olyan nagy értékű projekt, amelynek makrogazdasági hatása külön számszerűsíthető. Figyelembe veendő azonban, hogy ezen projekt hatása csak korlátozásokkal vehető össze a nemzetgazdasági szintű adatok nagyságrendjével ezt a megközelítési módot csak indikációnak tekinthetjük.

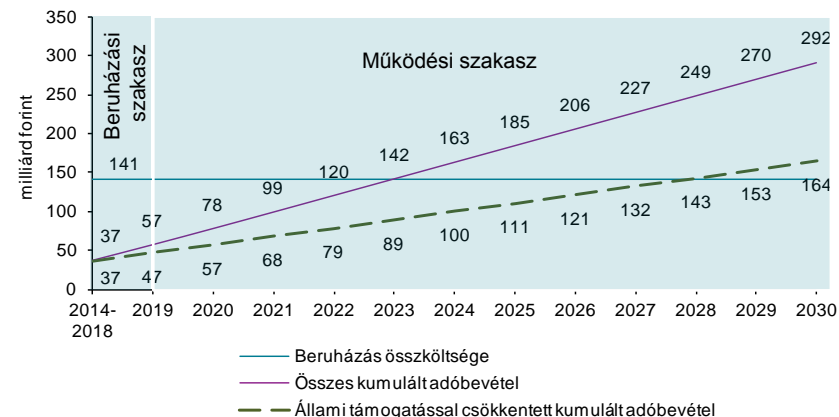
Ennek tükrében, a mellékelt ábrában összefoglaltuk a beruházás várható adóbevételeinek kumulatív értékét és összehasonlítottuk a beruházási értékkel. Ezen összehasonlítás elsősorban a nagyságrendek érzékeltetését szolgálja. Nem vettük továbbá figyelembe a számos lehetséges finanszírozási struktúra esetében jelentkező hatásokat.

A grafikonon a Liget Budapest projekt Városliget területén megvalósuló beruházási költségeit ábrázoltuk szemben az építésből és az üzemeltetésből fakadó gazdasági hatásokból származó kumulált adóbevétellel. A projekt jelenlegi, előkészítési fázisában kihívást jelent a létesítmények üzemeltetésére fordított állami támogatás mértékének becslése. A grafikonon azt a scenáriót ábrázoltuk, amely során az állam a működésből származó adóbevételek felével (nagyságrendileg 10 milliárd forinttal) támogatja az üzemeltetést.

Látható, hogy az építésből és üzemeltetésből fakadó adóbevételek az állami támogatások mértékével csökkentve a működés 10. évében (2028) kiegyenlítik a 2014-es áron számolt beruházási költségeket.

Jelen tanulmányban foglalt esettanulmányokból és elemzésekből látható, hogy ha egy ilyen jellegű és léptékű létesítmény-együttes kapcsán kizárólag az üzemeltetési teljesítményt vesszük figyelembe, a beruházások mértéke nem minden esetben indokolt. Az ilyen létesítmények jelentős hozadéka viszont szinte minden esetben a tágabb gazdasági hatásokban keresendő. Amint ez előbbi költség-haszon összehasonlítás bizonyítja, a magas beruházási értékek ellenére a generált költségvetési bevételek összege már az üzemeltetés korai időszakában kiegyenlítheti a beruházás mértékét.

A befektetés és a kumulált adóbevételek összehasonlítása

Forrás: KPMG irányadó modell

Egy hasonló létesítmény-együttes létrehozásának, működésének emellett vannak olyan egyéb, gyakran nem számszerűsíthető hatásai is, melyeket fontos figyelembe venni a projekt várható hatásainak mérlegeléskor.

Társadalmi és kulturális hozadék a közösség számára

- A komplex kulturális kínálat a budapestiek és az ide látogató belföldi látogatók számára a művelődés, tájékozódás új szintjét teremti meg, hozzájárulva ezzel a nemzeti művészeti értékek megismeréséhez, ezen keresztül pedig a nemzeti büszkeség erősítését is szolgálhatja.

Budapest és Magyarország imázsának erősítése

- A létesítmények, illetve az általuk generált nemzetközi kereslet, hozzájárul Budapest és Magyarország nemzetközi ismertségének további növeléséhez:
- Lehetőséget teremt a magyarországi üzleti lehetőségek promóciójára valamint a külföldi befektetők percepciójának javítására és ezáltal a beruházások ösztönzésére.
- A magyar fotográfia nemzetközi ismertségét tovább növelheti az ide kerülő gyűjtemény, a kiállítások, események ebben a témában. A múzeumi negyed kapcsolódó építészeti és zenei témái pedig ezeken a területeken is megeremthetik, illetve erősíthetik a magyar kiválóság híret a világban.

Budapest és Magyarország pozícionálása új turisztikai szegmensekben

- A fejlesztés eredményeként a Városliget szolgáltatás-együttese kiemelkedő attrakciója lehet nem csupán a hazai, de a nemzetközi kulturális kínálatnak is. Különleges intézményeivel, várhatóan kimagasló tárlataival, kiállításaiival a hazai látogatók számára egyedi lehetőséget teremt a művelődés terén, miközben a külföldi látogatók új szegmensét vonzza Magyarországra, így Budapest, Magyarország a kulturális turizmus területén is erősítheti pozícióját.

- A változatos attrakció-együttes és színes programkínálat garantált turisztikai vonzerőt jelenthet a Budapestre érkező külföldi és belföldi utazók körében és ezáltal növelheti a budapesti turisták átlagos tartózkodási idejét.
- Emellett a fejlesztés egyéb elemeivel (mint az állatkert, a zöldterületi sport és játszóterületek) együtt a gyermekes családok számára nyújtott különleges szolgáltatási csomag jön létre, mely a hazai családok szabadidő eltöltési lehetőségeinek bővítése mellett lehetőséget teremt arra, hogy Budapest ebben a szegmensben is felkerüljön a magasán jegyzett célpontok listájára.

Kis- és középvállalatok fejlődése

- A Liget Budapest projekt léptékű fejlesztés mind az építés, mind a működés szakaszában jelentős lehetőségeket teremt a kapcsolódó szektorok kis- és középvállalatai számára. Az építés, fenntartás területén dolgozó KKV-k, vagy a turisztikai és kulturális szektorhoz kapcsolható kis- és középvállalkozói körbe tartozók megerősödése nem csupán munkahelyeket és jövedelmeket teremt, de az üzleti, vezetési kultúra, a versenyképesség fejlődését szolgálja.

Tudás és technológiatranszfer

- A jellegét tekintve a létesítmény olyan tevékenységeket ösztönöz, melyek révén a hazai szakemberek hozzáférnek az aktuális nemzetközi szakmai tapasztalatokhoz, az így megvalósult technológia és tudás-átvitel jelentős pozitív hatásokat eredményezhet.

Ingtalanpiaci hatások

Ingtalanpiaci hatáselemzésünk kifejezetten nem a makro-ökonómiai szintet vizsgálta, hanem a fejlesztési terület közvetlen körzetében elvárt változásokat. A környezetet alapvetően három részre osztottuk:

- Primer, vizuális környezet,
- Szekunder környezet, valamint,
- A városrész vonzáskörzet

A hatások egy része mérhető paraméterekkel írható le, míg más része áttételes következményekkel jellemezhető. Ilyen mérhető paraméter lehet például:

- Ingtalanforgalom változása (dinamikus kereslet és kínálat),
- Ingtalanárak emelkedése, ingatlanok felértékelődése,
- Kereskedelmi bérleti díjak emelkedése,
- Bérleti kereslet megjelenése,
- Ingtalanok használati módjának változása.

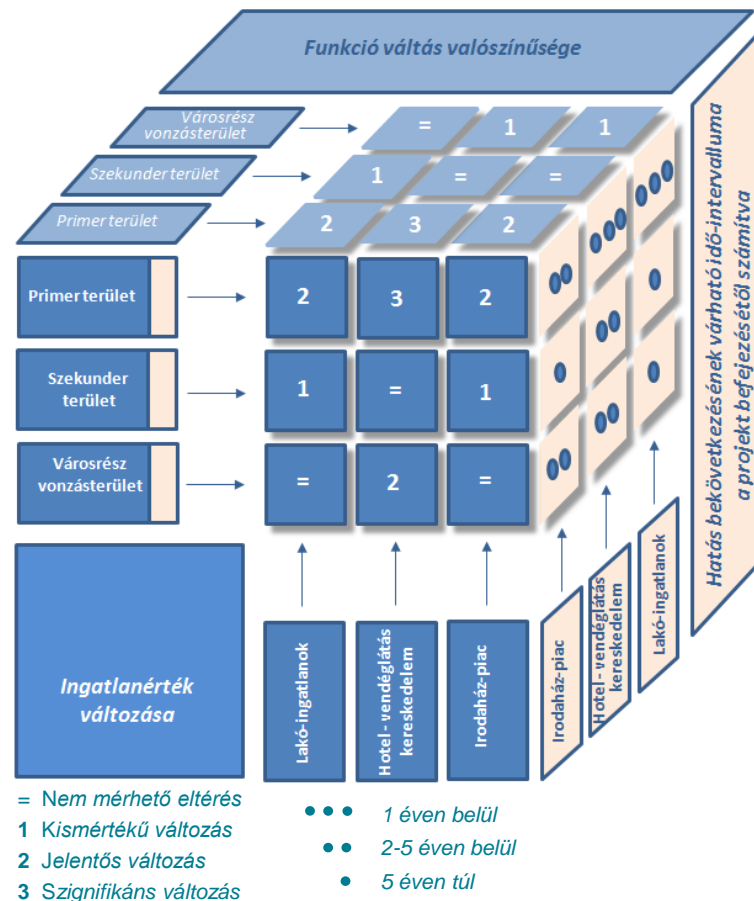
Nem mérhető, de érzékelhető hatások lehetnek például:

- Meglévő ingatlanok esztétikai minőségi javulása,
- Karbantartási színvonal változása,
- Lakosok és használók közérzetének változása,
- Lokál-patriotizmus támogató megjelenése.

Az ingatlanértékek kialakulásában, elsősorban a kereslet beindulásában számos – csak késleltetve ható – tényező játszik szerepet. Ilyen például a terület „preztizsének” emelkedése.

Az ingatlanpiaci hatások összefoglalását egy hatás-mátrix elkészítésével mutatjuk be. A várható hatásokat differenciáltan, eltérő ingatlanpiaci szegmensekként ábrázoltuk.

A mátrix elsősorban tendenciák ábrázolására alkalmas.

Forrás: KPMG

cutting through complexity™